

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 marca 2019 r.

Sąd Rejonowy w Wągrowcu, Wydział III Rodzinny i Nieletnich w składzie:

Przewodniczący: SSR Katarzyna Szymczewska

Protokolant: sekr. sąd. Włodzimierz Żmuda

po rozpoznaniu w dniu 14 marca 2019 r. w Wągrowcu

na rozprawie

sprawy z powództwa małoletniej L. N. (1) reprezentowanej przez matkę G. N.

przeciwko L. N. (2)

o podwyższenie alimentów

1. **Zasądza** od pozwanego L. N. (2) na rzecz małoletniej powódki L. N. (1) **podwyższoną rentę alimentacyjną w kwocie** 720,00 zł (siedemset dwadzieścia złotych) miesięcznie, począwszy od dnia 13.12.2018 r., płatną z góry do 10 - tego dnia każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w przypadku opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat do rąk matki G. N. – i to w miejsce renty alimentacyjnej orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Wągrowcu z dnia 24.07.2014 r. w sprawie o sygn. III RC 376/13;
2. Oddala powództwo w pozostałej części;
3. Wyrokowi w pkt 1 nadaje rygor natychmiastowej wykonalności;
4. Nie obciąża pozwanego kosztami procesu.

SSR Katarzyna Szymczewska

UZASADNIENIE

Pozwem złożonym w dniu 13.12.2018 r. (data stempla pocztowego) przedstawicielka ustawowa małoletniej powódki G. N. wniosła o zasądzenie od pozwanego L. N. (2) na rzecz małoletniej L. N. (1) podwyższonej renty alimentacyjnej zasądzonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Wągrowcu III Wydział Rodzinny i Nieletnich wydanym dnia 24.07.2014 r. w sprawie sygn. akt III RC 376/13/2 z kwoty po 480 zł miesięcznie, do kwoty 850 zł miesięcznie oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz małoletniej powódki kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazano, że od czasu ostatniego orzekania o wysokości renty alimentacyjnej potrzeby małoletniej powódki zdecydowanie wzrosły. Obecnie ma ona bowiem lat 13 i chodzi do VII klasy szkoły podstawowej. Małoletnia zamieszkuje wraz z matką i jej obecnym partnerem. Miesięczne koszty utrzymania mieszkania to: czynsz – 750 zł, woda – 43,14 zł, gaz – 42,30 zł, śmieci -27 zł oraz prąd opłacany na kartę. Nadto koszt telefonu na kartę małoletniej powódki to kwota 30 zł miesięcznie. Obecny partner matki małoletniej jest osobą niepełnosprawną i utrzymuje się ze renty socjalnej oraz zasiłku pielęgnacyjnego w łącznej kwocie 1.062,54 zł miesięcznie. Podano, że matka małoletniej uczęszcza na projekty unijne, po ukończeniu których odbywa 3-miesięczne staże, uzyskując w ten sposób dochód w kwocie 1.200 zł miesięcznie, przez okres trwania stażu. Nadto na okres 3 miesięcy został jej przyznany zasiłek z GOPS w kwocie 300 zł miesięcznie. G. N. pobiera także zasiłek rodzinny na małoletnią L. w kwocie 124 zł miesięcznie oraz świadczenie wychowawcze 500+.

W odpowiedzi na pozew złożonej dnia 24.01.2018r. (data stempla pocztowego) L. N. (2) wniósł o oddalenie powództwa w całości wskazując, że nie stać go na płacenie alimentów w wyższej niż dotychczas kwocie, która zresztą i tak jest dla niego wysoka. Pozwany podał, że zamieszkuje wspólnie ze swoją żoną M. N. (1) i dwójką jej synów: D. G. lat 21, który jest osobą bezrobotną oraz małoletnim W. S. lat 17, który uczęszcza do szkoły średniej. Nadto pozwany wskazał, że on sam jest osobą bezrobotną, zarejestrowaną w PUP w S., posiada duże zadłużenie w NFAL i odbywa karę w systemie dozoru elektronicznego przez co nie może podjąć pracy, gdyż miejsce zamieszkania może opuszczać trzy razy w tygodniu w godz. od 09:00 do 13:00. W związku z tym pozostaje on na utrzymaniu swojej żony, która zatrudniona jest na umowę zlecenie za wynagrodzeniem 14,70 zł/h brutto, przy czym umowa ta obowiązywać będzie do 31.03.2019 r. Otrzymuje ona również rentę na młodszego syna w kwocie 890,80 zł miesięcznie. Wreszcie pozwany wskazał, że on i jego rodzina muszą każdego miesiąca pokrywać opłaty za media i ogrzewanie w łącznej kwocie 265 zł, koszty kursu żony i dojazdów do pracy – 383 zł, raty – 307,50 zł, bilet miesięczny małoletniego W. 122,91 zł oraz wydatki codzienne tj. 1.500 zł, dysponując jedynie kwotą około 2.600 zł miesięcznie. Zaś małoletnia powódka otrzymuje każdego miesiąca kwotę 1.104 zł, w tym alimenty z NFAL – 480 zł, świadczenie wychowawcze 500+ i zasiłek rodzinny w kwocie 124zł. W opinii pozwanego środki te są wystarczające na pokrycie usprawiedliwionych potrzeb małoletniej powódki w całości. Tym bardziej, że przed swoim skazaniem, przekazywał on córce dodatkowe kwoty na urodziny, imieniny czy święta. Podał również, że nie odwiedzał córki z uwagi na odległość i związane z tym wydatki na dojazd i zakwaterowanie.

W toku rozprawy z dnia 07.02.2019 r. L. N. (2) oświadczył, że jest gotowy zawrzeć ugodę z matką małoletniej na podwyższenie alimentów do kwoty 550 zł miesięcznie. Natomiast matka małoletniej powódki odmówiła zawarcia ugody.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Małoletnia L. N. (1) ur. (...) jest córką G. N. i L. N. (2). Dotychczasowa renta alimentacyjna należna od pozwanego na rzecz jego małoletniej córki w kwocie 480 zł miesięcznie zasądzona została wyrokiem Sądu Rejonowego w Wągrowcu III Rodzinny i Nieletnich z dnia 24.07.2014r. w sprawie sygn. akt III RC 376/13.

okoliczności bezsporne, nadto dowód: dokumenty zebrane w aktach sprawy III RC 376/13

W czasie trwania poprzedniej sprawy o alimenty w 2014 r. małoletnia powódka

zamieszkiwała wraz z matką w jednym pokoju w starym budynku położonym w miejscowości N. gm. B., w którym brak było łazienki. Koszty utrzymania tego lokalu wynosiły 164 zł miesięcznie. L. N. (1) uczęszczała do klasy II szkoły podstawowej w B., do której miała zapewnione bezpłatne dojazdy. Koszt zakup wyprawki szkolnej, opłacenia ubezpieczenia, komitetu, składki klasowej, herbaty i wycieczek szkolnych wynosił łącznie 600 zł rocznie. Nadto G. N. przeznaczała kwotę 100 zł miesięcznie na zakup odzieży i obuwia dla małoletniej, 30 zł na zakup karty do telefonu, 100 zł na zakup środków higieny i czystości oraz leki. W tamtym czasie małoletnia pozostawała pod opieką alergologa, gdyż stwierdzono u niej alergię na roztocza, przy czym wizyty u specjalisty odbywała ona w ramach NFZ. Poza tym nie wykryto u niej alergii na żadne inne czynniki, ze względu na którą wymagałaby specjalistycznego żywienia. Małoletnia powódka korzystała także z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w B. w ramach której miała opłacane obiady szkolne i zapewnioną bezpłatną pomoc psychologa. Nadto zaś otrzymywała stypendium w kwocie 197 zł miesięcznie, wypłacane w trakcie roku szkolnego.

dowód: dokumenty zebrane w aktach sprawy III RC 376/13

G. N., z zawodu rzeźnik, była osobą bezrobotną, zarejestrowaną w Powiatowym Urzędzie Pracy i brała udział w projekcie wsparcia aktywizacji zawodowej, organizowanym przez GOPS. Z tego tytułu matka małoletniej uzyskiwała zasiłek celowy w kwocie 203,12 zł miesięcznie oraz zasiłek okresowy w kwocie 228 zł miesięcznie. Nadto zaś pobierała ona również zasiłek rodzinny w kwocie 106 zł miesięcznie, a z tytułu różnorakich jednorazowych świadczeń oraz zwrotu podatku otrzymała łączną kwotę 1.603,57 zł.

dowód: dokumenty zebrane w aktach sprawy III RC 376/13

Pozwany z zawodu jest hydraulikiem, zaś w okresie poprzedzającym wszczęcie poprzedniego postępowania alimentacyjnego zatrudniony był jako murarz w firmie (...) S.A., a jego średnie wynagrodzenie z tego tytułu wynosiło 1.842,52 zł brutto miesięcznie. Pozwany zatrudniony była na podstawie umowy zawartej na okres od 12.08.2013 r. do 15.12.2013 r. i po ustaniu zatrudnienia zarejestrował się w Powiatowym Urzędzie Pracy, gdzie uzyskał zasiłek dla bezrobotnych w kwocie około 830 zł brutto miesięcznie, przy czym świadczenie to zostało zajęte na poczet zaległości alimentacyjnych pozwanego względem małoletniej L. N. (1) i L. N. (2) otrzymywał na rękę kwotę około 280 zł netto miesięcznie. Nadto pozwany podejmował także prace dorywcze, uzyskując dodatkowy dochód w kwocie 200-300 zł miesięcznie. W tamtym okresie L. N. (2) zamieszkiwał wraz z żoną M. N. (1) i dwójką jej małoletnich wtedy synów D. G. oraz W. S., a koszty utrzymania zajmowanego przez nich domu wynosiły 156 zł miesięcznie. Nadto lokal ten ogrzewany był drewnem pochodzącym z lasu należącego do M. N. (1), którego dostarczenie do domu generowało jednorazowo koszt około 50 zł tytułem kosztów transportu. Na zakup wyżywienia oraz odzieży i obuwia dla siebie pozwany przeznaczał miesięcznie około 530 zł. Żona pozwanego otrzymywała rentę rodzinną na obydwu małoletnich synów w łącznej kwocie około 740 zł miesięcznie.

dowód: dokumenty zebrane w aktach sprawy III RC 376/13

Obecnie małoletnia L. N. (1) ma 13 lat i zamieszkuje wraz z matką oraz jej partnerem K. W. w B., w wynajmowanym mieszkaniu, którego koszty utrzymania są następujące: czynsz – 750 zł miesięcznie oraz opłaty (w przeciętnej wysokości) za: prąd – około 190 zł miesięcznie, wodę – 66 zł miesięcznie, ogrzewanie gazowe – około 300 zł miesięcznie, wywóz odpadów komunalnych – 27 zł miesięcznie, telewizja cyfrowa – 50 zł, łącznie około 1383 zł miesięcznie. Nadto G. N. przeznacza kwotę 42 zł miesięcznie na opłacenie Internetu z którego korzysta wyłącznie ona i jej córka. Udział L. N. (1) w wydatkach na utrzymanie mieszkania i opłacenie rachunków to zatem kwota ok. 480 zł.

dowód: rachunki i faktury, /k. 82-83 koperta k. 84/zeznania G. N. /k. 76, 93-94/

Małoletnia powódka uczęszcza do klasy VII szkoły podstawowej, a podręczniki do nauki otrzymuje w większości bezpłatnie ze szkoły. Nadto małoletnia uzyskała kwotę 300 zł z programu „Dobry Start” która wystarczyła na pokrycie kosztów zakupu wyprawki szkolnej we wrześniu. Natomiast koszt uzupełnienia przyborów szkolnych w ciągu roku oraz koszty zakupu podręcznika do języka angielskiego i ćwiczeń do geografii matka małoletniej ponosi sama. Nadto G. N. opłaca także komitet rodzicielski zaś średni miesięczny koszt wszystkich tych wydatków to kwota 20 zł. Raz do roku L. bierze także udział w wycieczce szkolnej, a miesięczny koszt z tego tytułu to kwota 30 zł.

dowód: zeznania G. N. /k. 76, 93-94/

Małoletnia powódka korzysta z obiadów w szkole, które refundowane są przez GOPS i w związku z tym koszt jej wyżywienia w domu to kwota 400 zł miesięcznie. Na zakup odzieży i obuwia dla małoletniej niezbędna jest kwota 110 zł miesięcznie, zaś na zakup środków higieny i czystości – 70 zł miesięcznie. Małoletnie nie choruje przewlekłe, jednak ze względu na problemy skórne pozostaje pod opieką dermatologa, z usług którego korzysta w ramach NFZ, a nadto musi stosować maść na trądzik i z tego tytułu ponosi wydatek w kwocie około 20 zł miesięcznie. L. przyjmuje profilaktycznie lek R., oraz okazjonalnie syrop gdy zapadanie na sezonowe infekcje. Łączny koszt zakupu leków dla powódki to kwota 10 zł miesięcznie. Małoletnia korzysta także z telefonu komórkowe na kartę, a miesięczny koszt doładowania to kwota 30 zł. Na zapewnienie rozrywki dla małoletniej L., w formie wyjść do kina czy też spotkań z koleżankami, niezbędna jest kwota 20 zł miesięcznie. Suma wydatków na zaspokojenie potrzeb małoletniej L. N. (1) wynosi ok. 1.200 zł.

dowód: zeznania G. N. /k. 76, 93-94/

Od dnia 03.12.2018r. G. N. odbywała kurs szkoleniowy z grafiki komputerowej, organizowany w ramach unijnego projektu aktywizacji zawodowej. W okresie od 01.12.2018 r. do 28.02.2019 r. matka małoletniej odbywała staż zawodowy w ramach projektu, uzyskując z tego tytułu dochód w kwocie 1.365,16 zł netto miesięcznie. W ramach podobnych projektów w okresie od 07.2018 r. do 09.2018 r. matka małoletniej odbyła już kurs i 3-miesięczny staż

w zawodzie magazyniera z obsługą wózka widłowego. Obecnie zaś G. N. jest w trakcie poszukiwania miejsca celem odbycia stażu w związku z rozpoczynającym się w kwietniu 2019 r. kursem języka migowego, organizowanym na tych samych zasadach, w którym również weźmie udział.

dowód: zaświadczenie /k. 8-980,81/, zeznania G. N. /k. 76, 93-94/,

W okresie od 01.12.2018r. do 31.12.2018r. G. N. otrzymywała zasiłek celowy z GOPS na zakup żywności w kwocie 300 zł miesięcznie. Matka małoletniej pobiera także zasiłek rodzinny na małoletnia L. w kwocie 124 zł miesięcznie oraz świadczenie wychowawcze 500+ w kwocie 500 zł miesięcznie.

dowód: decyzja GOPS /k. 4-5/, decyzja Wójta Gminy B. /k. 6/zeznania G. N. /k. 76, 93-94/,

K. W. jest osobą niepełnosprawną i utrzymuje się z renty socjalnej w wysokości 878,12 zł netto miesięcznie oraz zasiłku w kwocie 185 zł miesięcznie.

dowód: decyzja KRUS /k. 10-12/, zeznania G. N. /k. 76, 93-94/,

Pozwany nadal zamieszkuje wraz z M. N. (1) i jej dwoma synami, w domu stanowiącym jej własność, położonym w miejscowości K., gmina S.. Dom ten opalany jest drewnem pochodzącym z lasu również stanowiącego własność M. N. (1), a pozostałe koszty jego utrzymania to kwota około 170 zł miesięcznie, w tym opłata za prąd – 100 zł miesięcznie, wodę – 25 zł miesięcznie oraz gaz butlowy – 45 zł miesięcznie. Nadto żona pozwanego opłaca podatek za nieruchomości.

dowód: zeznania L. N. (2) /k. 76-77, 94-95/,

Obecnie L. N. (2) nie pracuje, gdyż odbywa karę 7 miesięcy pozbawienia wolności, orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego w Wągrowcu z dnia 20.06.2018r. w sprawie sygn. akt II K 218/18, przy czym na mocy postanowienia Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 19.12.2018r. w sprawie sygn. akt VI.Kow.3292/18/el, karę tę odbywa w formie dozoru elektronicznego, zaś jej koniec przewidziany jest na dzień 14.04.2019r. Bezpośrednio przed jego zatrzymaniem, co miało miejsce dnia 12.09.2018 r. pozwany pracował zarobkowo na terenie Wielkiej Brytanii, gdzie wykonywał pracę w branży budowlanej.

dowód: kopia protokołu z wizyty /k. 34/, kopia postanowienie SO w Łodzi sygn. akt VI.Kow.3292/18/el /k. 35-36/, zeznania L. N. (2) /k. 76-77, 94-95/,

Na pokrycie własnych usprawiedliwionych potrzeb, pozwany przeznaczka każdego miesiąca kwotę około 800 zł.

dowód: zeznania L. N. (2) /k. 76-77, 94-95/,

Dotychczas alimenty na rzecz małoletniej L. N. (1) wypłacane były z Funduszu Alimentacyjnego w kwocie 480 zł miesięcznie.

dowód: zeznania G. N. /k. 76, 93-94/,

Powiatowe Urzędy Pracy w W., S. i P. dysponują ofertami pracy dla osób z zawodem murarz, hydraulik/monter instalacji wodno-kanalizacyjnych z proponowanym wynagrodzeniem w wysokości od najniższego wynagrodzenia krajowego brutto w PUP W. i w PUP S., do 4.500 zł brutto lub ze stawką do 28,20 zł/h brutto w PUP P..

dowód: informacja z PUP W. /k. 27/, PUP P. /k. 30/, PUP S. /k. 73/.

Powyższe okoliczności Sąd ustalił w oparciu o wymienione dowody z dokumentów oraz zeznania stron.

Na wstępie, przed omówieniem oceny zeznań stron należy zauważyć, że choć zasadniczo zgodnie z art. 299 k.p.c. dowód z przesłuchania stron winien mieć charakter jedynie pomocniczy, to specyfika spraw alimentacyjnych czyni

dowody z dokumentów oraz zeznań stron zdecydowanie pierwszoplanowymi. Zwykle głównie same strony, a nie osoby postronne są zorientowane w skali życiowych potrzeb i wydatków ponoszonych na ich pokrycie. Również przy ocenie zeznań stron większe znaczenie niż w sprawach innego typu ma ich weryfikacja przez pryzmat doświadczenia życiowego. To oznacza, że Sąd analizuje zeznania stron w aspekcie przeciętnej wysokości podstawowych kosztów utrzymania osób dorosłych i dzieci w różnym wieku, znanej Sądowi w oparciu o własne doświadczenie życiowe, z doświadczenia związanego z prowadzeniem wielu innych postępowań alimentacyjnych oraz z uwagi na posiadanie powszechnie dostępnej wiedzy o cenach popularnych produktów i usług.

Mając powyższe na uwadze, Sąd dał wiarę zeznaniom G. N. w całości, były one bowiem jasne, logiczne i szczerze, a nadto ich treść znalazła poparcie w dowodach w postaci rachunków, faktur i paragonów przedłożonych do akt sprawy. Wątpliwości Sądu nie wzbudziła wysokość poszczególnych wydatków ponoszonych przez G. N. na zaspokojenie usprawiedliwionych potrzeb małoletniej L. N. (1), w szczególności zaś na pokrycie kosztów jej wyżywienia, oszacowanych ostatecznie przez matkę małoletniej na kwotę 400 zł miesięcznie. W opinii Sądu wysokość poszczególnych wydatków nie odbiega od przeciętnej wysokości kosztów utrzymania dziecka w wieku małoletniej powódki, znanych Sądowi w związku z prowadzeniem wielu innych postępowań alimentacyjnych. Wątpliwości Sądu nie wzbudziły także zeznania matki małoletniej co do wysokości jej dochodów uzyskiwanych z tytułu udziału w programach unijnych oraz rodzaju, czy też rodzaju i wysokości świadczeń uzyskiwanych przez G. N. w ramach pomocy GOPS oraz Urzędu Gminy B.. Również te okoliczności zostały bowiem potwierdzone stosowanymi dokumentami. Wymaga podkreślenia, że pozwany nie kwestionował kwot podawanych przez G. N., skupiając się na przedstawieniu własnej trudnej sytuacji.

Również zeznania L. N. (2) zasługiwały w całości na przymiot wiarygodności, było one bowiem jasne i logiczne, a nadto nie zostały zakwestionowane przez stronę przeciwną. W szczególności zaś wątpliwości Sądu nie wzbudziły twierdzenia pozwanego co do wysokości kosztów zaspokojenia jego usprawiedliwionych potrzeb, oszacowanych przez niego na kwotę 800 zł miesięcznie, niekwestionowanych przez stronę przeciwną.

Autentyczność przedstawionych przez stronę powodową i pozwanego oraz zgromadzonych dokumentów nie była kwestionowana przez strony, jak również nie wywołała żadnych uzasadnionych wątpliwości Sądu co do ich prawdziwości. Zgodnie z art. 245 k.p.c. stanowiły one dowód tego, że osoby, które je podpisały złożyły oświadczenie zawarte w ich treści. Fakt niekwestionowania przez strony treści kserokopii dokumentów znajdujących się w aktach sprawy pozwolił nadto na potraktowanie tychże kserokopii jako dowodów pośrednich istnienia dokumentów o treści im odpowiadającej. Do sprawy przedłożono również informacje udzielone przez Powiatowe Urzędy Pracy w W., S. i P.. Jako dokumenty urzędowe zgodnie z dyspozycją art. 244 § 1 i 2 k.p.c. stanowiły dowód tego, co zostało w nich w sposób urzędowy zaświadczone.

Sąd Rejonowy zważył co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie, jednakże jedynie w części.

Podstawą roszczenia małoletniej powódki jest art. 138 k.r.o., zgodnie z którym zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego można żądać jedynie w razie zmiany stosunków. Przez zmianę stosunków rozumie się istotne zwiększenie możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego do alimentacji, istotne zwiększenie się usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego lub istotne zmniejszenie się możliwości zaspokojenia potrzeb własnymi siłami. Przy ocenie, czy zachodzą przesłanki do zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego w myśl art. 138 k.r.o. należy brać pod uwagę wszelkie okoliczności mogące świadczyć o zmianie stosunków, a zwłaszcza możliwości zarobkowe i majątkowe stron oraz usprawiedliwione potrzeby uprawnionego. Obowiązek alimentacyjny rodziców wobec dzieci wynika z art. 133 § 1 k.r.o., w myśl którego rodzice są obowiązani do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania. Zgodnie zaś z art. 135 § 1 k.r.o. zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Przez usprawiedliwione potrzeby uprawnionego rozumieć

należy potrzeby, których zaspokojenie zapewni mu, odpowiedni do jego wieku i uzdolnień, prawidłowy rozwój fizyczny i duchowy. Możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego określają zarobki i dochody, jakie uzyskalby przy pełnym wykorzystaniu swych sił fizycznych i zdolności umysłowych, nie zaś rzeczywiste zarobki i dochody. Dzieci mają prawo do równej z rodzicami stopy życiowej niezależnie od tego, czy żyją z nimi wspólnie, czy też oddzielnie. Oznacza to, że im wyższy standard życia rodziców tym na wyższym poziomie powinni oni zaspokajać potrzeby dzieci i gwarantować zaspokojenie nie tylko potrzeb podstawowych, ale i potrzeb na wyższym poziomie. Ponadto ustawodawca w § 2 art. 135 k.r.o. przewidział możliwość wykonania obowiązku alimentacyjnego w całości lub części względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie także poprzez osobiste starania o jego utrzymanie lub wychowanie. W tym wypadku świadczenie alimentacyjne pozostałych zobowiązanych polega na pokrywaniu w całości lub części kosztów utrzymania lub wychowania uprawnionego (por. teza IV i VII uchw. SN z 16.12.1987 r., III CZP 91/86, OSNCP 1988r., nr 4, poz. 42 oraz orz. SN z 10.10.1969 r. III CRN 350/69, OSNCP 1970, nr 2, poz. 15).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy należy wskazać, że ostatni raz o wysokości renty alimentacyjnej orzekano w wyroku tut. Sądu z dnia 24.07.2014 r. w sprawie sygn. akt III RC 376/13. W tamtym czasie, małoletnia L. miała 9 lat, uczęszczała do II klasy szkoły podstawowej i wraz z matką zamieszkiwała w domu stanowiącym własność pozwanego, gdzie zajmowały jeden pokój, ponosząc z tego tytułu jedynie koszty zużycia mediów oraz ogrzewania. Nadto jak ustalono nieruchomości ta położona była na terenach wiejskich i nie posiadała łazienki. Od tamtego okresu upłynęło już niemal 5 lat. W tym czasie nie tylko zmienił się zakres potrzeb dziecka, ale wzrosły też koszty ich zaspokojenia. Małoletnia ma bowiem lat 13 i uczęszcza do klasy VII szkoły podstawowej. Nadto L. przeprowadziła się i obecnie wraz z matką zamieszkuje w wynajmowanym mieszkaniu, położonym w B., którego miesięczne koszty utrzymania wynoszą łącznie około 1.380 zł.

Niewątpliwie zatem, w sytuacji małoletniej powódki nastąpiła zmiana okoliczności w rozumieniu art. 138 krio uzasadniająca ponowne ustalenie wysokości renty alimentacyjnej obciążającej pozwanego na rzecz małoletniej L. N. (1).

Udział małoletniej L. w kosztach utrzymania mieszkania to kwota 460 zł miesięcznie. Należy bowiem wskazać, że wraz z małoletnią powódką i jej matką, zamieszkuje także K. W. – obecny partner G. N.. Zgodnie zaś z zasadami współżycia społecznego, koszty utrzymania lokalu mieszkalnego obciążają wszystkie zamieszkujące w nim osoby w stopniu równym. Nadto małoletnia L. i jej matka użytkują także Internet, którego koszt wynosi 42 zł miesięcznie i opłacany jest przez G. N.. W związku z tym łączny udział małoletniej w kosztach utrzymania domu wynosi około 480 zł miesięcznie. Choć zaś kwota ta jest zdecydowanie wyższa niż udział małoletniej w kosztach utrzymania poprzedniego mieszkania, to w opinii Sądu przeprowadzka ta była uzasadniona, gdyż dzięki niej uległy poprawie warunki mieszkaniowe małoletniej, które w poprzednim miejscu zamieszkania były niewątpliwie trudne (jeden pokój i brak łazienki). Nadto zaś małoletnia zamieszkuje w tej samej miejscowości w której znajduje się jej szkoła oraz w której zamieszkują jej rówieśnicy.

Co do wzrostu potrzeb małoletniej, należy wskazać, że ma ona obecnie 13 lat i niewątpliwie posiada większe potrzeby w zakresie żywienia niż dziecko w wieku 9 lat. Dlatego też, jak wcześniej wskazano, Sąd przyjął koszty zakupu żywności małoletniej na poziomie kwoty 400 zł miesięcznie. Nie tylko bowiem na taką kwotę zostały one oszacowane przez matkę małoletniej, w toku rozprawy z dnia 14.03.2019r., ale też kwota ta odpowiada swoją wysokością przeciętnym kosztom żywienia dzieci w wieku powódki, znanym Sądowi w związku z prowadzeniem wielu innych postępowań alimentacyjnych. Należy bowiem pamiętać, że małoletnia L. znajduje się w okresie intensywnego rozwoju, zaś by rozwój ten przebiegał prawidłowo niezbędne jest zapewnienie dziecku pełnowartościowej diety. Sąd miał przy tym na uwadze, że dziewczynka korzysta z obiadów szkolnych, refundowanych przez GOPS. Należy jednak pamiętać, że dziecko spożywa również posiłki po powrocie do domu, a nadto zarówno w weekendy jak i w okresie wolnym od nauki np. wakacje czy ferie, żywi się wyłącznie w domu.

Intensywny rozwój fizyczny dziecka rodzi także konieczność częstej wymiany garderoby. Jak zaś wynika z zeznań G. N., raz na sezon zakupuje ona dla córki obuwie, przy czym ostatnio zakupiła dla niej dwie pary butów za łączną kwotę

około 130 zł, a średnio co dwa miesiące kupuje małej odzież za kwotę od 60 zł do 140 zł jednorazowo. Dlatego też Sąd ustalił wysokość tych wydatków na kwotę średnio 110 zł miesięcznie. Nadto jak ustalono mała boryka się obecnie z problemami skórnymi i w związku z tym pozostaje pod opieką dermatologa. Choć zaś dziewczynka korzysta z bezpłatnej opieki lekarskiej, w ramach NFZ, to musi zakupywać specjalną maść na trądzik, za kwotę około 20 zł miesięcznie. Ustalając zaś koszty zakupu środków higieny i czystości, Sąd miał na uwadze, że poza standardowymi produktami tego typu, L. wymaga stosowania specjalnego szamponu przeciwłupieżowego i dlatego wydatki te ustalił na łączną kwotę 70 zł miesięcznie.

Ustalając zaś koszty wydatków szkolnych na łączną kwotę 30 zł miesięcznie, Sąd miał na uwadze, że mała uczęszcza obecnie do VII klasy szkoły podstawowej i choć większość podręczników do nauki szkolnej otrzymuje bezpłatnie ze szkoły, to część z nich musi zakupywać na własną rękę np. książki do j. angielskiego i ćwiczenia do geografii. Nadto Sąd zważył także, że matka małej otrzymała kwotę 300 zł z programu „Dobry Start”, która wystarczyła na pokrycie kosztów zakupu wyprawki szkolnej we wrześniu, oczywiście jest jednak, że w ciągu roku szkolnego niezbędne będzie jej uzupełnienie i dokupienie zeszytów czy innych przyborów szkolnych. Wreszcie Sąd miał na uwadze, że matka małej ponosić musi także inne koszty związane z uczęszczaniem dziecka do szkoły np. opłaty komitetu rodzicielskiego.

Ustalając zakres usprawiedliwionych potrzeb małej i koszty ich zaspokojenia, Sąd uwzględnił także koszty rozrywki i wycieczek szkolnych. Należy bowiem wskazać, że mała ma już 13 lat. W tym wieku pojawiają się natomiast u dzieci potrzeby wyższego rzędu, których zaspokajanie niezbędne jest dla zapewnienia im właściwego rozwoju społecznego i kulturalnego. W opinii Sądu, spotkania z przyjaciółmi pozwolą małej nawiązywać, pielęgnować i rozwijać znajomości, co wpłynie pozytywnie na jej rozwój osobisty i społeczny. Natomiast wyjścia do kina czy też wycieczki szkolne umożliwią nie tylko rozwój kulturalny dziecka, ale też dadzą mu szansę na poznanie nowych miejsc i zdobycie wiedzy na temat otaczającego ją świata. Mając zatem na uwadze, iż matka małej wskazała, że L. regularnie uczęszcza do kina oraz spotyka się z przyjaciółmi i np. zaprasza ich do wspólnego celebrowania jej urodzin, zaś raz do roku szkoła małej organizuje wycieczki, których koszt wynosi każdorazowo około 300 zł, Sąd uwzględnił koszty rozrywki małej L. do kwoty 20 zł miesięcznie oraz koszty wycieczek szkolnych do kwoty 30 zł miesięcznie. Mając natomiast na uwadze, że przy tych okazjach mała przebywa poza domem bez opieki matki, Sąd uznał za uzasadnione posiadanie przez L. telefonu komórkowego oraz ponoszenie z tego tytułu kosztu w wysokości 30 zł miesięcznie.

Jak ustalono w toku niniejszego postępowania koszt zaspokojenia usprawiedliwionych potrzeb małej powódki wynosi obecnie 1.200 zł miesięcznie.

Jest bezsporne, że mała powódka nie jest w stanie utrzymać się samodzielnie, a co za tym idzie rodzice są zobowiązani do jej alimentowania zgodnie z art. 133 § 1 k.r.o. Obowiązek ten obciąża rodziców małego dziecka w stopniu uzależnionym od usprawiedliwionych potrzeb dziecka oraz od możliwości zarobkowych i majątkowych rodziców (art. 135 § 1 k.r.o. oraz art. 129 § 2 k.r.o.).

G. N. dokłada osobistych starań o wychowanie małej L. i w ten sposób częściowo wywiązuje się ze swojego obowiązku alimentacyjnego względem córki. Nadto zaś uzyskuje ona dochód biorąc udział w różnego rodzaju kursach organizowanych w ramach projektów unijnych, mających na celu aktywizację zawodową osób bezrobotnych. Równocześnie z braniem udziału w kursie, matka małej odbywa płatne, 3-miesięczne staże z których uzyskuje dochód w kwocie netto 1.365 zł miesięcznie. Dotychczas G. N. uczestniczyła w dwóch takich kursach/stażach tj. w kursie na magazyniera i operatora wózków widłowych trwającym w okresie od 07.2018 r. do 09.2018 r., oraz w kursie na grafika komputerowego trwającym w okresie od 12.2018 r. do 02.2019 r. Obecnie zaś matka małej oczekuje na odbycie kursu języka migowego, którego rozpoczęcie przewidziane jest na 04.2019 r. Poza dochodami z odbytych staży, G. N. uzyskuje także zasiłki celowe z GOPS w kwocie średnio 100 zł miesięcznie i zasiłek rodzinny na małą L. w kwocie 124 zł miesięcznie. G. N. otrzymuje także świadczenie wychowawcze 500+ w kwocie 500 zł oraz alimenty w dotychczasowej wysokości tj. 480 zł miesięcznie, wypłacane z FAL, które przeznacza na częściowe zaspokojenie potrzeb małej córki.

Na marginesie wskazać należy, że obecny partner G. N. – K. W. pobiera rentę socjalną i zasiłek pielęgnacyjny w łącznej kwocie około 1.060 zł miesięcznie. Wskazać jednak także należy, że jest on osobą obcą dla małoletniej powódki i w związku z tym nie ma prawnego obowiązkułożenia na jej utrzymanie.

Jest oczywiste, że pozwany, będąc świadomy ciążącego na nim obowiązku alimentacyjnego względem dziecka, powinien w pełni wykorzystać swoje możliwości zarobkowe i majątkowe oraz w sposób odpowiedni gospodarować posiadanymi środkami. Nadto zaznaczyć należy, iż obowiązekłożenia na zaspokojenie potrzeb dziecka jest obowiązkiem szczególnym, którego realizacja powinna wyprzedzać wszelkie inne zobowiązania (np.: kredyty i pożyczki na cele konsumpcyjne), co zostało potwierdzone w utrwalonej linii orzecznictwa Sądu Najwyższego. Zgodnie z przyjętą linią orzecniczą dzieci mają w każdej sytuacji prawo do równej stopy życiowej z rodzicami. Oznacza to, iż oboje rodzice powinni zapewnić dziecku warunki materialne, w których sami żyją (por. uch. SN z 16.12.1987 - III CZP 81/86 - OSNC 1988, z. 4 poz. 42).

W toku niniejszego postępowania ustalono, że L. N. (2) odbywa obecnie karę pozbawienia wolności orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego w Wągrowcu z dnia 20.06.2018 r. w sprawie sygn. akt II K 218/18, przy czym na mocy postanowienia Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 19.12.2018 r. w sprawie sygn. akt VI Kow. 3292/18/el, karę tę odbywa w formie dozoru elektronicznego, zaś jej koniec przewidziany jest na dzień 14.04.2019 r. Wymaga podkreślenia, że pozwany został skazany za przestępstwo z art. 209 kk, popełnionego na szkodę małoletnie L.. Jest to zatem przestępstwo umyślne.

Sąd zważył, że w myśl art. 136 krio jeżeli w ciągu ostatnich trzech lat przed sądowym dochodzeniem świadczeń alimentacyjnych osoba, która była już do tych świadczeń zobowiązana, bez ważnego powodu zrzekła się prawa majątkowego lub w inny sposób dopuściła do jego utraty albo jeżeli zrzekła się zatrudnienia lub zmieniła je na mniej zyskowne, nie uwzględnia się wynikłej stąd zmiany przy ustalaniu zakresu świadczeń alimentacyjnych. Zgodnie zaś z uchwałą Sadu Najwyższego "możliwości zarobkowe zobowiązanego do alimentacji, który odbywa karę pozbawienia wolności i nie jest zatrudniony, ustala się według zasad określonych w art. 135 KRO. Z uwagi na okoliczności sprawy, sąd może nie uwzględnić zmiany niekorzystnej dla możliwości zarobkowych zobowiązanego, jaką spowodowało umieszczenie go w zakładzie karnym (art. 136 KRO)" (uchwała z 26.5.1995 r., III CZP 178/94, OSNC 1995, Nr 10, poz. 136). W takiej sytuacji przyjmuje się bowiem, iż osoba która popełniła przestępstwo winna liczyć się z koniecznością poniesienia za nie kary i znacznym ograniczeniem jej możliwości zarobkowych.

Mając na uwadze powyższe, Sąd nie podzielił argumentu pozwanego co do posiadania przez niego ograniczonych możliwości zarobkowych.

Sąd zważył, że L. N. (2) z zawodu jest hydraulikiem oraz posiada doświadczenie zawodowe jako pracownik ogólnobudowlany/murarz. Jak zaś wynika z informacji udzielonych przez Powiatowe Urzędy Pracy w W., S. i P., w okresie ostatnich 6 miesięcy dysponowały one ofertami pracy dla osób z zawodem hydraulik/monter instalacji wodno-kanalizacyjnej oraz pracownik ogólnobudowlany/murarz, przy czym wynagrodzenie proponowane w ofertach pracy dostępnych w PUP w S. równe było najniższemu wynagrodzeniu krajowemu brutto, które od dnia 01.01.2019r. wynosi 2.200 zł brutto. Nadto wreszcie, w toku rozprawy z dnia 14.03.2019 r. pozwany sam wskazał, że w ostatnim okresie otrzymał dwie oferty pracy w branży budowlanej, za proponowanym wynagrodzeniem równym minimalnemu wynagrodzeniu krajowemu. W związku z tym, Sąd na podstawie wskazanych okoliczności oraz informacji udzielonych przez Powiatowy Urząd Pracy w S. ustalił, iż możliwości zarobkowe pozwanego w rozumieniu art. 135 § 1 k.r.o. kształtują się na poziomie co najmniej 2.200 zł brutto miesięcznie, czyli około 1.630 zł netto miesięcznie.

Z ustalonych w ten sposób dochodów pozwany według zasady równej stopy życiowej, winien pokrywać usprawiedliwione koszty własnego utrzymania, oraz przyczyniać się do zaspokojenia potrzeb swoich małoletnich dzieci. W tym miejscu wskazać należy, że małoletnia L. jest jedynym dzieckiem pozwanego, wobec którego L. N. (2) zobowiązany jest do alimentacji. Sam bowiem fakt, że pozostaje on w związku małżeńskim z M. N. (1), która posiada dwoje dzieci z poprzedniego związku, nie rodzi po stronie pozwanego obowiązku prawnegołożenia na ich utrzymanie.

Zaś zasady współżycia społecznego czy też tzw. obowiązek moralny nie może wyprzedzać obowiązujących przepisów prawnych.

W toku rozprawy z dnia 14.03.2019r. L. N. (2) wskazał, że na zaspokojenie jego usprawiedliwionych potrzeb niezbędna jest każdego miesiąca kwota 800 zł. Deklaracja ta nie wzbudziła wątpliwości Sądu wobec faktu, że koszty utrzymania domu, w którym zamieszkuje są na niewygórowanym poziomie i dzielą się pomiędzy czworo domowników, a pozwany nie zgłaszał konieczności ponoszenia zwiększonych wydatków np. na leczenie.

Mając zatem powyższe na uwadze, należało uznać, że dysponując każdego miesiąca kwotą 1.630 zł netto, L. N. (2) będzie w stanie łożyć na rzecz małoletniej powódki L. N. (1) podwyższoną rentę alimentacyjną w kwocie po 720 zł miesięcznie. Wskazać należy, że kwota ta stanowi ok. 60 % całkowitych miesięcznych kosztów utrzymania małoletniej. Obciążając pozwanego obowiązkiem alimentacyjnym w takim zakresie, Sąd miał bowiem na uwadze, że cały ciężar dbania o prawidłowy rozwój małoletniej i jej wychowywania spoczywa wyłącznie na jej matce – G. N.. Niemniej po uiszczeniu przez pozwanego tych alimentów będzie on dysponował wystarczającą kwotą dochodu (ponad 900 zł) na pokrycie zgodnie z zasadą równej stopy życiowej, podstawowych kosztów utrzymania swojego i uczestniczenia wraz z matką dziecka w ponoszeniu kosztów utrzymania L. N. (1).

Na marginesie wskazać należy, że choć w toku tego postępowania Sąd uwzględnił fakt, że G. N. otrzymuje na małoletnią L. każdego miesiąca kwotę 1.104 zł tytułem świadczenia wychowawczego 500+ i zasiłku rodzinnego, oraz świadczenia z FAL, to okoliczność ta nie ma żadnego wpływu na wymiar obowiązku alimentacyjnego pozwanego względem jego córki, co wynika wprost z treści art. 135 § 3 k.r.o. Należy bowiem wskazać, że celem tych świadczeń jest wspomóżenie rodziców w zaspakajaniu potrzeb ich małoletnich dzieci, a nie wyręczenie ich w tym zakresie.

W związku z powyższym należało orzec jak w pkt 1 wyroku, oddalając powództwo w pozostałym zakresie (pkt. 2 wyroku).

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 102 k.p.c. w myśl którego, w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami i odstąpił od obciążenia L. N. (2) tymi kosztami.

W niniejszym postępowaniu strona powodowa została zwolniona od obowiązku ponoszenia kosztów sądowych na podstawie na mocy art. 96 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 28.07.2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 167, poz. 1398 ze zm.).

Na podstawie art. 333 § 1 pkt 1 k.p.c. wyrokowi w pkt 1, zasądzającym alimenty, nadano z urzędu rygor natychmiastowej wykonalności.

SSR Katarzyna Szymczewska